

ERDÉLY- útinapló

Hajnali 4 órakor útnak indult 50 fős csapatunk Erdélybe, s több órás utazás után romániai idő szerint délben átléptük a határt.

A gyerekek megtapasztalhatták az időzónák valós jelentését, mely nagy érdekességnek számított nekik.

Már a határátlépést követően látványos volt a hazai Alföldünk, a sík vidék után, a hegyek hullámszó magasságának látványa.

Első megállónk a **Királyhágón** volt, ahol megcsodálhattuk a fenséges panorámát.

Nagyváradon átutazván már sok érdekességet hallhattunk idegenvezetőinktől a város múltjáról, történetéről, Szent László Királyról, a városhoz kapcsolódó legendák mellett, a jelen kor szórvány magyarságáról.

Nagyszalontára tervezett látogatásunkat el kellett hagynunk, mivel hétfői napon zárva vannak, a múzeumok, emlékházak, ezért egyenest **Bánffyhunvadra** mentünk.–Láthattuk a „híres

cigánypalotákat”, amiről idegenvezetőnk érdekes dolgokat mesélt, majd a református templomot tekintettük meg.

Itt nagyon sok érdekességet hallottunk a helyi lelkipásztortól a 13. századi templomról. Freskói 1440 előttiék, a falakon lévő varrottasok neve a kalotaszegi nagy írásos, 230 kazetta alkotja a mennyezeti díszítést. De megtudhattuk azt is, hogy Kossuth temetésére készült babérkoszorú, valójában papírból készült, és itt van elhelyezve az utókor számára. Hallhattuk a Bánffy család történetét is, melynek fő mondanivalója: „Az életet kell vállalni, hisz arra teremtettünk.” Más örök igazság is elhangzott itt a lelkésztől: „A fejünk nem azért van, hogy

sapkát húzzunk rá, hanem, hogy gondolkodjunk.” Végül elsajátíthattuk azt a szokást, hogy illik megköszönni a lelkeszi ismeretadást: padon dobolással...

Továbbutazván láthattuk a Sebes-Körös forrását, s átfogó információt kaptunk Kalotaszegből.

Majd a **Torockószentgyörgyi vár**hoz tettünk egy szép nagy túrát, mindeközben a várrom mellett a legelésző teheneket, és az őket felvigyázó pásztorokat is megismerhettük.

Szállásunkra, **Nagyenvedre** megérkezve nagyon finom meleg vacsora várt bennünket, majd az esti takarodó.

2. nap: A **Tordai sóbánya** fele utazva a terület földrajzi és mezőgazdasági vonatkozásában merülhettünk el, megtudtuk, hogy híres gyümölcstermesztő és szőlőművelő vidéken járunk.

Tordai sóbányához közeledve mesélte el idegenvezetőnk, Alpár, a sóbányászat múltját(már a rómaiak is bányászták a sót itt, felszíni bányászattal), s természetesen a kősó élethez nélkülözhetetlen fontosságát is kiveséztük.

A bányalátogatásunk során pedig nagyon sok érdekességet tudhattunk meg a régi bányászati folyamatokról, eszközökről, szerszámok használatáról, a bányában dolgozó emberek s lovak mindennapjairól.

Torda városán átsétálva megismerhettük a helyiek történetét, történelmét (például, hogy a református templomban 128 országgyűlés volt); s nekivágtunk a délutáni nagy túránknak: a **Tordai-hasadék rezervátum** területén.

A 7 km-es túra alatt sok-sok érdekességet mesélt el idegenvezetőnk, s minden egyes terepviszonyra tökéletesen felkészített bennünket, hisz sokan a gyerekek közül még sima terepen sem túráztak eddig, nemhogy sziklás-hegyes-függőhidas túraúton.

A gyerekek szavaival élve: „életünk legjobb élménye volt ez a túra”, nagyon hálásak vagyunk, hogy ilyen csodás szurdokvölgyben túrázhattunk, felkészült túravezetővel. Szóval a komfortzóna tágítás 100 %-osan siker volt!!!! Köszönjük!

Természetesen a szállásra érkezve a finom vacsora még ízletesebbé lett, hiszen mindannyian megtettük a napi 14 kilométerünket.

3. nap: Napindítóként lesétáltunk **Nagyenyeden** a hősi halált halt nagyenyedi diákok emlékművéhez, Alpár elbeszélése után koszorúzással róttuk le kegyeletünket az elhunyt diákok előtt.

Majd az 1622-ben alapított Nagyenyedí **Bethlen Gábor Kollégiumban** tettünk ismerkedő látogatást, ahol betekintést kaptunk aligazgató néni segítségével, a helyi diákéletbe, a helyi iskolarendszerbe.

Természetesen vendégségbe nem illik üres kézzel érkezni, így aztán ajándékot is vittünk vendéglátóinknak.

Majd megnéztük a **vártemplomot**, az 1848-as januári nagy mészárlásnak emléket állító emléktábat, s újabb ismeretekkel gyarapodtunk Erdély múltjából.

Elindultunk Kolozsvár felé, Torockót útba ejtve. **Torockó**, unitárius magyar lakta falu. Itt a település vallástörténetével, és érdekességekkel ismertetett meg bennünket Alpár. Beszült Torockó környékének vasbányászatáról a régi időkből; elmondta, hogy napjainkban a helyi hagyományos faluszerkezeti és építészeti kincsekkel bővelkedő Torockó turisztikai vonzerő Erdély ezen részén. Itt István bácsi, a molnár vízimalmába is betértünk, ahol az 1752-től máig működő vízimalmot, és az itt kialakított helyi kis múzeumot néztük meg...

A jelenleg 40 ezres lakosú **Kolozsvár** volt következő megálló, ahol a város történetével, földrajzával, gazdaságával, kulturális életével, s természetesen a magyar kötődések napjainkban is fellelhető emlékeivel ismerkedhettünk meg. Alpártól megtudhattuk, hogy Kolozsvár római erődítményként kezdte történetét a múltban, majd Szent István idejében lett erődített város, ahova szászokat is betelepítettek ekkortájt. Ezért, sokáig a városban a magyar mellett a német nyelv is használatban volt. A kézművesség és a kereskedelem volt a jellemző ezen idő alatt Kolozsvárra, ahol sok céh működött (azonos munkát végző emberek csoportja).

Magas tudományos és kulturális élet jellemezte Kolozsvárt az évszázadok során, itt működik máig is a térség legmeghatározóbb egyeteme a Bolyai Egyetem, amit a világ élmezőnyében is számon tartanak.

A város központi helyén található **Szent Mihály templom**ot is megtekintettük- itt művészettörténeti áttekintést is kaptunk a sok történelmi érdekesség mellett, s azt is felfedezhettük, hogy két ágyúgolyó is fellelhető a templom falában. Megtudhattuk, hogy a Fadrusz János alkotta szoborcsoport makettje a párizsi Világkiállításon 1900-ban aranyérmet nyert.

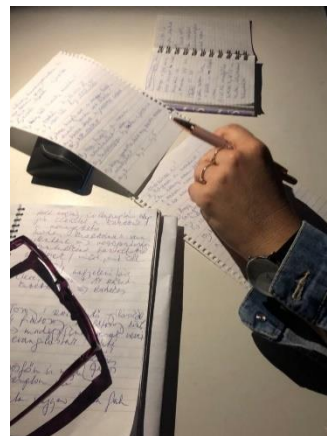

Természetesen **Mátyás Király szülőházát** is meglátogattuk. Itt Mátyás Királyunkról is sok ide kötődő érdekességet mesélt el Alpár. A magyar nyelvű emléktáblát Ferenc József készítette, amin hibás részek is vannak, például Mátyás születési ideje.

Végezetül a **Házsongárdi temetőben** tisztelegtünk elhunyt nagyjaink sírja előtt, s megkoszorúztuk Kós Károly síremlékét.

A finom vacsora után **kvíz játék** következett az eltelt napok megélt élményeiből, amit még előző nap este a tanári csapat állított össze, s egészítette ki a kérdéseket a 3. nap ismeretanyagával. A gyerekek nagyon ügyesen válaszoltak, az öt fős csapatok szépen szerepeltek, hisz magas pontszámokat értek el a kvíz alatt.

4. nap: **Vajdahunyad várkastély**hoz utaztunk. Itt megtudhattuk, hogy mi a különbség a vár, és a várkastély között: várkastély az, ami funkciójában a lakhatást és védelmet szolgálja; míg a vár a védelmi és vadászati feladatokat látta el.

Maga a várkastély a Zalasd patak mellé épült, gótikus stílusban, andezit sziklára. Itt meghallgattuk a fogságba ejtett török katonák mondáját, valamint ehhez kapcsolódóan Szilágyi Erzsébetet is megismerhettük : „Vizetek van, szívetek nincs” írás van a várkastély falába vésve, mely utal Szilágyi Erzsébet ígéret szegésére, a török katonák sorsára.

Déva várhoz tett kirándulásunk során a már iskolai tanulmányainkból ismert Kőműves Kelemen mondakört is felelevenítettük; de megtudhattuk, hogy eredetileg ez a vár is kezdetekben egy római erődítmény volt, s majd a tatárjárás után az erdélyi alfejedelemből székelyek székelye lett. Megtapasztalhattuk, hogy hadászati szempontból tökéletes, hisz megközelíthetetlen, mert olyan magas s meredek dombra épült. Nem véletlen, hogy libegő viszi fel a „magosba” a turistákat. Megtudtuk, hogy az erdélyi első parasztfelkelés is ehhez a tájrészhez kötődik; valamint, hogy a későbbi időkben lőszerraktárrá alakítják a várat, s 1848-ban felrobban, s rommá válik. Érdekes volt hallani idegenvezetőnk meséje alapján, hogy más népek történeteiben, mondáiban is megjelenik a Kőműves Kelemen ballada alapját adó emberáldozat szükségessége.

Fentről megcsodálhattuk az egész vidéket átfogó csodálatos kilátást, láthattunk erdélyi gyíkokat, s a viperára figyelmeztető táblák jelenléte miatt a helyi ökoszisztéma is szóba került látogatásunkkor. A felvonó, azaz a libegő is élményt jelentett sokunk számára, hisz első utazásuk volt a gyerekek többségének az ilyen „járművön”.

Szállásunkra visszaérve a laktató vacsorát követően összehajigáltunk a másnapi hazautazásra; majd serényen ki is takarítottuk a szobáinkat egy verseny keretében.

5. nap: A reggeli, és szállásadóinktól történő búcsúzás után hazafelé vettük az útirányt. Ám útközben megálltunk a **Gyalui víztározónál**, ami a Meleg-Szamosra épült nagy édesvíz tárolására kialakított tórendszer (3 tó) első tava. Turisztikai szempontok mellett az energia előállítás, és a sebes és szivárványos pisztráng telep működtetése is fontos jelentőséggel bír Gyalun.

Majd tovább utaztunk **Nagyváradra**. Történelmi, és egyháztörténeti áttekintés során megtudtuk, hogy itt a püspökség saját ezüst és márványbányái lévén hatalmas vagyonnal rendelkezett, vagyis tehetős volt. Megnéztük a Szent László alapította **Püspöki Székesegyházat**, melyhez kötődően megismertük Mária Terézia köré fonódó történetet is („Minek egy disznónak ekkora disznóól?! -> válasz: hogy itt 2 disznó is elférjen => retorzió: a püspököt Csanadra helyezték át). Napjainkban is meghatározó szerepet tölt be ebben a megyében Nagyvárad a katolikus hitélet terén. Székesegyházi tartózkodásunk alatt szerencsénk volt hallani a Mária Terézia által adományozott orgonát is, mely nagyon különlegessé tette látogatásunkat.

Az állandó kiállítás keretében látogatható, Szent László csontszilánkját őrző aranyozott hermát is megnéztük, s az ehhez kötődő (Győrt érintő) történelmi tényeket megismerve gazdagabb tudással zárhattuk 5 napos Erdéllyel ismerkedős kirándulásunkat.

Fantasztikus öt napot töltöttünk el a történelmi Erdély egy kis szegletében. Eleink történelmét jobban megismerve, s helyben „megtapasztalva”, valamint a helyi szórvány magyarság mindennapjaiba betekintve; sok hasznos tudással, és élménygazdagabban térhettünk haza.

